

Súd:	Najvyšší súd SR
Spisová značka:	1MObdV/1/2015
Identifikačné číslo spisu:	6003899752
Dátum vydania rozhodnutia:	28.10.2015
Meno a priezvisko:	JUDr. Darina Ličková
Funkcia:	sudca
ECLI:	ECLI:SK:NSSR:2015:6003899752.1

UZNESENIE

Najvyšší súd Slovenskej republiky v právnej veci žalobcu: O. D., nar. XX. S. XXXX, bytom Z., zast. AK JUDr. Andrea Slezáková, s. r. o., advokátkou JUDr. Andreou Slezákovou, Robotnícka 10, Banská Bystrica, proti žalovanej C. J., r. č. XXXXXX/XXXX, bytom Z.a, zast. JUDr. Dagmarou Šamudovskou, advokátkou so sídlom Kynceľová 18, Banská Bystrica, pracovisko Skuteckého 30, Banská Bystrica, o námietkach žalovanej proti zmenkovému platobnému rozkazu, vedenej na Krajskom súde v Banskej Bystrici pod sp. zn. 3Zm/100/2003, na mimoriadne dovolanie generálneho prokurátora proti rozsudku Krajského súdu v Banskej Bystrici z 25. marca 2013, č. k. 3Zm/100/2003-234 v spojení s rozsudkom Najvyššieho súdu Slovenskej republiky z 31. júla 2014, č. k. 4 Obo/39/2013-260 a uzneseníu Krajského súdu v Banskej Bystrici z 8. októbra 2014, č. k. 3Zm/100/2003-Pú-271 v spojení s uznesením Najvyššieho súdu Slovenskej republiky z 27. februára 2015, sp. zn. 4 Obo 59/2014, takto

rozhodol:

Najvyšší súd Slovenskej republiky mimoriadne dovolanie generálneho prokurátora o d m i e t a .
Žalobcovi sa náhrada trov dovolacieho konania nepriznáva.

Odôvodnenie

Žalobca si žalobou doručenou 26. augusta 2003 na súd prvého stupňa uplatnil právo na peňažné plnenie z vlastnej zmenky voči výstavcom zmenky - žalovanej v 1. rade C. J. a žalovanému v 2. rade A. K., a to návrhom na vydanie zmenkového platobného rozkazu, keďže žalovaní sa vystavením zmenky bez protestu, zročnej 20. decembra 2002, zaviazali spoločne a nerozdielne žalobcovi zaplatiť celkovo sumu vo výške 220 000,-- Sk, ktorú napriek osobnej výzve žalobcu nezaplatili.

Prvostupňový súd vydal 2. júna 2004 zmenkový platobný rozkaz č. k. 3Zm/100/2003-Va-40 v zmysle návrhu žalobcu. Tento bol doručený žalovanej v 1. rade 30. júna 2004 a žalovanému v 2. rade dňa 4. júla 2004 náhradným spôsobom.

Žalovaná v 1. rade v zákonom stanovenej lehote podala proti ZPR námietky, v ktorých uviedla, že nie pravdivé tvrdenie žalobcu o nezaplatení zmenkovej sumy, lebo žalovaný v 2. rade ju včas a riadne na dohodnutom mieste za prítomnosti svedkov žalobcovi zaplatil. Taktiež uviedla, že má pochybnosti o pravosti zmenky predloženej žalobcom, keďže tento uviedol, že zmenku stratil. Zmenka podpísaná aj

žalovaným v 2. rade nebola zmenka bez protestu, teda namietala pravosť zmenky.

Súd prvého stupňa rozsudkom z 25. augusta 2004, č. k. 3Zm/100/2003-Va-56 zmenkový platobný rozkaz z 2. júna 2004, č. k. 3Zm/100/2003-Va-40 ponechal v platnosti v celom rozsahu a uložil žalovanej povinnosť nahradiť žalobcovi trovy konania.

Najvyšší súd Slovenskej republiky rozhodujúc o odvolaní žalovanej v 1. rade napadnutý rozsudok súdu prvého stupňa zrušil a vec mu vrátil na ďalšie konanie z dôvodu predčasného rozhodnutia.

Prvostupňový súd následne doplnil dokazovanie o notársky osvedčené vyhlásenie A. I., podľa ktorého sa tento nevie vyjadriť k žiadnym obchodným aktivitám žalovaných so žalobcom a pri ich vzájomných rokovaníach, ani pri odovzdávaní finančných prostriedkov nikdy nebol.

Rozsudkom súdu prvého stupňa zo 14. januára 2008, č. k. 3Zm/100/2003-Ra-146 bol zmenkový platobný rozkaz z 2. júna 2004, č. k. 3Zm/100/2003-Va-40 ponechaný proti žalovanej v 1. rade v platnosti v celom rozsahu a žalovanej v 1. rade bola uložená povinnosť nahradiť žalobcovi trovy konania.

Najvyšší súd Slovenskej republiky rozhodnutím z 29. januára 2009, č. k. 2 Obo 54/2008 predmetný napadnutý rozsudok prvostupňového súdu zrušil a vec mu vrátil na ďalšie konanie z dôvodu jeho predčasnosti, keďže prvostupňový súd rozhodol bez vypočutia svedkyne A. a žalovaného v 2. rade.

Prvostupňový súd na pojednávaní preto vypočul žalovaného v 2. rade, ktorý potvrdil verziu žalovanej v 1. rade, t. j., že pri platení zmenkovej sumy im žalobca oznámil stratu zmenky. Žalovaná v 1. rade navrhla znalecké dokazovanie na preverenie pravosti jej podpisu, čomu konajúci súd vyhovel a uznesením z 11. júna 2012 nariadil znalecké dokazovanie. Následne uznesením z 9. januára 2013 zrušil uznesenie o nariadení znaleckého dokazovania v dôsledku uplatnenia koncentračnej zásady, keďže žalovaná v 1. rade podľa názoru súdu, v námietkach proti zmenkovému platobnému rozkazu nenamietala, že zmenku predloženú žalobcom nepodpísala.

Krajský súd v Banskej Bystrici rozsudkom z 25. marca 2013, č. k. 3Zm/100/2003-234 zmenkový platobný rozkaz ponechal proti žalovanej v 1. rade v platnosti v celom rozsahu. Uviedol, že pokiaľ by žalovaní zmenkovú sumu zaplatili, boli by pri jej zaplatení žiadali vydanie zmenky, potvrdenie o zaplatení alebo zničenie zmenky, čo v konaní nebolo preukázané, a preto súd neuveril tvrdeniam žalovanej v 1. rade o zaplatení zmenkovej sumy, pričom sa pri tomto závere oprel aj o vyjadrenie A. I., ktorý podľa tvrdenia žalovanej v 1. rade mal byť pri odovzdávaní finančných prostriedkov. K návrhu žalovanej v 1. rade na preverenie pravosti jej podpisu, súd poukázal na koncentračnú zásadu, podľa ktorej môže súd v konaní o námietkach preskúmať len námietky podané v lehote 3 dní od doručenia zmenkového platobného rozkazu, ktoré neskôr nie je možné účinne meniť alebo rozširovať. Podľa názoru súdu žalovaná v 1. rade v námietkach nenamietala, že by predmetnú zmenku nepodpísala.

O odvolaní žalovanej v 1. rade rozhodol najvyšší súd rozsudkom z 31. júla 2014, č. k. 4 Obo/39/2013-260 tak, že napadnutý rozsudok súdu prvého stupňa potvrdil. V odôvodnení uviedol, že v námietkach je treba skutkovo nezameniteľným spôsobom opísať skutočnosti, o ktoré sa obrana žalovaného opiera. Z obsahu námietok žalovanej v 1. rade, podľa názoru najvyššieho súdu je jednoznačné, že namietala zaplatenie zmenkovej sumy pred vydaním zmenkového platobného rozkazu, pričom nespochybňovala svoj podpis na zmenke. Na základe obsahu námietok sa konajúci súd podľa § 175 ods. 2 O. s. p. mohol zaoberať len skúmaním otázky, či bola zmenková suma z vlastnej zmenky zaplatená.

Generálny prokurátor Slovenskej republiky na základe podnetu žalovanej v 1. rade podal mimoriadne dovolanie, došlé na Najvyšší súd Slovenskej republiky 13. mája 2015, pričom písomným podaním, došlým na najvyšší súd dňa 4. septembra 2015, zmenil rozsah mimoriadneho dovolania z 30. apríla 2015 sp. zn. VI/2 Pz 421/14/1000-6 tak, že mimoriadne dovolanie rozšíril aj proti mimoriadnym dovolaním nedotknutého závislého výroku uznesenia Krajského súdu v Banskej Bystrici z 8. októbra 2014, č. k. 3Zm/100/2003-Pú-271, ktorým súd uložil žalovanej C. J. povinnosť nahradiť žalobcovi trovy konania vo výške 3 068,81 eur v spojení s potvrdzujúcim uznesením najvyššieho súdu z 27. februára 2015, sp. zn.

4 Obo/99/2014 (správne má byť 4 Obo 59/2014) z týchto dôvodov:

Súdy sa neriadili ustanoveniami § 1, 2 a 3 O. s. p., §§ 175 ods. 1, 175 ods. 2 a 3 v platnom a účinnom znení do 30. septembra 2004, ako aj ustanoveniami §§ 75, 76 ods. 1 zákona č. 191/1950 Sb.

Zmenky sú ovládané princípom tzv. zmenkovej prísnosti, vyplývajúcej zo zákonnej úpravy v hmotnoprávnom predpise. Dôsledkom tejto prísnosti je presné stanovenie obsahových náležitostí zmenky, z ktorých, ak niektorá chýba alebo je rozporná, listinu nemožno považovať za zmenku a nenastávajú jej účinky. Zmenková prísnosť sa tiež prejavuje prísnyimi podmienkami pre uplatnenie zmienok voči dlžníkovi.

Vo vzťahu k zmenke súd musí vždy skúmať, či predložená listina je skutočne zmenkou (§ 75 zákon zmenkový a šekový). Ak pri skúmaní náležitostí zmenky súd zistí, že zmenka je neplatná, nemôže priznať majiteľovi návrhom uplatnený nárok.

Podmienky pre vydanie zmenkového platobného rozkazu stanovuje ust. § 175 ods. 1 O. s. p. Formálne posudzovanie pravosti predloženej zmenky však nepostačuje, ak je jej pravosť v konaní o námietkach spochybnená.

Žalobca ako majiteľ zmenky je dostatočne legitimovaný samotným originálom zmenky bez toho, aby musel preukazovať dôvody vzniku vystavenia zmenky. Z ust. § 17 zák. č. 191/1950 Zb. síce vyplýva, že žalovaný zo zmenky môže vznášať proti zmenkovému nároku určité námietky, je však na ňom, aby oprávnenosť týchto námietok preukázal. Dôkazné bremeno teda spočívalo na žalovanej v 1. rade a v prípade jeho neunesenia by bola nesporná jej povinnosť podľa zmenky plniť.

V skrátenom konaní možno uplatniť iba tie nároky veriteľov voči dlžníkom, ktoré sú spojené predovšetkým s nezaplatením alebo neprijatím zmenky. Obranou žalovaného proti zmenkovému platobnému rozkazu sú námietky, ktoré musia byť vždy odôvodnené. Ide o tzv. koncentračnú zásadu.

Dovolateľ má za to, že záver súdov konajúcich v danej veci o tom, že žalovaná v 1. rade namietala len zaplatenie zmenkovej sumy pred vydaním zmenkového platobného rozkazu, pričom v námietkach nespochybňovala svoj podpis na zmenke, nenachádza oporu v obsahu spisu. Naopak, zachovanie koncentračnej zásady rezultuje z obsahu námietok včas podaných žalovanou v 1. rade. Námietka, resp. jej, v kontexte veci relevantná časť znela: “Mám dôvod pochybovať o pravosti zmenky, ktorú predložil navrhovateľ, a to z dôvodu, že navrhovateľ uviedol, že zmenku stratil a zmenka, ktorú sme s odporcom v 1. rade podpisovali, nebola zmenka bez protestu“. Teda, ak žalovaná v 1. rade v námietkach tvrdila, že ona podpísala takú zmenku, ktorá nebola zmenkou “bez protestu“, je zrejmé, že tým povedala aj to, že nepodpisovala zmenku, ktorá by bola zmenkou “bez protestu“. Ide o logický výklad jej tvrdenia, rovnaký, aký sa používa pri výklade právnych noriem (a contrario-dôvodením z opaku), ktoré sú taktiež navonok vyjadrené slovami. Je teda zrejmé, že žalovaná v 1. rade včas podanými námietkami spochybnila pravosť jej podpisu a tým aj platnosť predloženej zmenky. Výsluchom žalovaného v 2. rade, ako svedka, pochybnosť o pravosti podpisov ešte zosilnela.

Súdom uskutočnené posúdenie obsahu námietok žalovanej v 1. rade teda bolo zjavne nesúladne s ich skutočným obsahom, resp. neprimerane reštriktívne, prehnane formalistické a poškodzujúce jej práva na spravodlivý proces a súdnu ochranu. Vzhľadom na to, že ide o základné právo, nebol na mieste uplatnený reštriktívny výklad zákona, naopak okolnosti si vyžadovali skôr ústavne konformný prístup (in dubio mitius).

V situácii, keď ustanovenie právneho predpisu dovoľuje dvojaký výklad (jeden ústavne súladný a druhý ústavne nesúladný), má prioritu jeho výklad ústavne súladným spôsobom, čo pre súdy vyplýva z čl. 144 ods. 1 v spojení s čl. 152 ods. 4 ústavy.

Dovolateľ doplnil, že súd vzhľadom na účel a poslanie občianskeho súdneho konania mal prihliadať i na

to, že od obsahu námietok proti zmenkovému platobnému rozkazu, podaných laikom v tak krátkej lehote, nemožno očakávať akademicky dokonalú formuláciu právne a skutkovo relevantných skutočností. Navyše obstaráť si kvalifikovanú právnu pomoc s naštudovaním spisu a podaním námietok do troch dní je reálne ťažko uskutočniteľné. Nevykonaním dôkazu súdom jej bolo znemožnené účinne sa pred žalobcom brániť, čím došlo k inej vade konania, ktorá mohla mať za následok nesprávne rozhodnutie vo veci samej (§ 243f ods. 1 písm. b/ O. s. p.). Teda v rozpore s koncentračnou zásadou tak súd neposudzoval včas vznesenú námietku a bezdôvodne nevykonával rozhodujúci dôkaz, ktorý mal a mohol preukázať (ne)splnenie základnej podmienky na uplatnenie práva zo zmenky. V rozsudku sa súd prvého stupňa dôkazne opierať aj o písomné vyjadrenie žalovanou v 1. rade navrhnutého svedka A. I. (hoci s notárskym osvedčeným podpisom), ktoré bolo zabezpečené a súdu predložené žalobcom a bolo akceptované bez zákonného poučenia, čo je možné považovať za ďalšiu (inú) vadu konania podľa § 243f ods. 1 písm. b/ O. s. p.

Dovolateľ vzhľadom na vyššie uvedené má za to, že sú splnené podmienky na podanie mimoriadneho dovolania podľa § 243e O. s. p. v spojitosti s § 243f ods. 1 písm. b/, c/ O. s. p., pričom podanie mimoriadneho dovolania si vyžaduje ochrana práv a zákonom chránených záujmov účastníkov konania, ktorú nemožno dosiahnuť inými právnymi prostriedkami.

Dovolateľ písomným podaním, došlým na najvyšší súd 4. septembra 2015, zmenil rozsah mimoriadneho dovolania z 30. apríla 2015, došlého na najvyšší súd dňa 13. mája 2015 tak, že mimoriadne dovolanie podal aj proti mimoriadnym dovolaním nedotknutému závislému výroku uznesenia Krajského súdu v Banskej Bystrici z 8. októbra 2014, č. k. 3Zm/100/2003-Pú-271, ktorým uložil žalovanej C. J. povinnosť nahradiť žalobcovi trovy konania vo výške 3 068,81 eur, v spojení s potvrdzujúcim uznesením najvyššieho súdu z 27. februára 2015, č. k. 4 Obo 99/2014 (správne má byť 4 Obo 59/2014) a navrhol, aby dovolací súd všetky označené rozhodnutia, proti ktorým bolo mimoriadne dovolanie podané, zrušil a vec vrátil Krajskému súdu v Banskej Bystrici na ďalšie konanie.

Svoju zmenu rozsahu mimoriadneho dovolania dovolateľ odôvodnil tým, že žalovaná dala podnet na Generálnu prokuratúru Slovenskej republiky, ďalší podnet na podanie mimoriadneho dovolania proti uzneseniu Krajského súdu v Banskej Bystrici z 8. októbra 2014, č. k. 3Zm/100/2003-Pú-271 v spojení s potvrdzujúcim uznesením Najvyššieho súdu Slovenskej republiky z 27. februára 2015, sp. zn. 4 Obo 99/2014 (správne má byť 4 Obo 59/2014), ktorým jej bola uložená povinnosť nahradiť žalobcovi trovy konania. Výroky označených rozhodnutí o trovách konania neboli podaním mimoriadneho dovolania dotknuté.

Dovolateľ má za to, uznesenie súdu prvého stupňa z 8. októbra 2014, č. k. 3Zm/100/2003-Pú-271 v spojení s uznesením najvyššieho súdu z 27. februára 2015, sp. zn. 4 Obo 99/2014 (správne má byť 4 Obo 59/2014), ktorým bolo uložené žalovanej nahradiť žalobcovi trovy konania, je rozhodnutím, ktorého výrok závisí od výrokov rozhodnutí napadnutým mimoriadnym dovolaním z 30. apríla 2015. Výrok o povinnosti zaplatať trov konania bol urobený v súlade s § 151 ods. 3 O. s. p., t. j. samostatným rozhodnutím. Ide však len o technické odčlenenie od výroku vo veci samej, ktoré nemá za následok stratu jeho závislej povahy na meritórnom výroku. Z tohto dôvodu bolo potrebné aby, hoci aj na základe samostatného podnetu, dovolací súd rozhodol o mimoriadnom dovolaní, vrátane obsahovo nadväzujúceho výroku o trovách konania.

Procesné rozhodovanie o trovách konania je neopomenuteľnou súčasťou súdneho rozhodovania ako celku a nemožno ho od neho oddeľovať. Až konečný pomer úspechu a neúspechu procesných strán v konaní je smerodajný pre spôsob rozhodnutia o trovách.

K mimoriadnemu dovolaniu sa písomne vyjadril žalobca a uviedol, že žalovaná mala možnosť nahliadať do súdneho spisu, pozrieť si originál zmenky a jej podpis na zmenke. Žalovaná v 1. rade až na pojednávaní konanom 7. mája 2012 uviedla, že na zmenke, ktorá je založená v súdnom spise, nie jej podpis. Poukázal na námietky žalovanej v 1. rade proti zmenkovému platobnému rozkazu, v ktorých nespochybnila svoj podpis na zmenke a táto skutočnosť žiadnym spôsobom ani nevyplyva z obsahu jej

námietok. Práve v námietkach potvrdila, že zmenku žalobcovi podpísala spolu so žalovaným v 2. rade. Žalobca má za to, že súdy v danom prípade postupovali správne a ich rozhodnutia sú zákonné. Preto navrhol, aby najvyšší súd dovolanie generálneho prokurátora zamietol.

Žalovaná v 1. rade sa písomne vyjadrila k mimoriadnemu dovolaniu, s ktorým sa plne stotožňuje, pridrižiava sa všetkých svojich ústnych vyjadrení a písomných podaní a podotkla ku vzťahu k trovám konania, že konanie prebieha od roku 2003, pôvodne bol v konaní označený aj A. K., pričom len ona bola zaviazaná k náhrade trov konania, a to aj tých, ktoré by mal uhradiť A. K..

Najvyšší súd Slovenskej republiky ako súd dovolací (§ 10a ods. 4 O. s. p.) skôr, ako pristúpil k vecnému prejednaniu mimoriadneho dovolania generálneho prokurátora konštatoval, že mimoriadne dovolanie bolo podané v zákonnej jednoročnej lehote (§ 243g O. s. p.), a preto najskôr skúmal, či boli splnené podmienky vyžadované na podanie mimoriadneho dovolania.

Podmienky prípustnosti podania mimoriadneho dovolania stanovuje § 243e ods. 1 O. s. p.

Podľa ust. § 243e ods. 1 O. s. p. - ak generálny prokurátor na základe podnetu účastníka konania, osoby dotknutej rozhodnutím súdu alebo osoby poškodenej rozhodnutím súdu zistí, že právoplatným rozhodnutím súdu bol porušený zákon (§ 243f O. s. p.), a ak to vyžaduje ochrana práv a zákonom chránených záujmov fyzických osôb, právnických osôb alebo štátu a túto ochranu nie je možné dosiahnuť inými právnymi prostriedkami, podá proti takémuto rozhodnutiu súdu mimoriadne dovolanie.

Ústavný súd Slovenskej republiky v súvislosti s konaním o súlade Občianskeho súdneho poriadku týkajúcich sa mimoriadneho dovolania s Ústavou Slovenskej republiky v uznesení sp. zn. PL.ÚS 57/99 z 19. júla 2000 vyslovil svoj názor, podľa ktorého mimoriadne dovolanie môžeme považovať za ďalší mimoriadny opravný prostriedok. Je to však napriek tomu dovolanie, ktoré je mimoriadne výlučne z dôvodu, že na jeho podanie je procesne legítimovaný iba generálny prokurátor a je zásadne obmedzené len na prípady, v ktorých nemožno podať dovolanie účastníkom konania.

Účel mimoriadneho dovolania spočíva v odstránení nezákonnosti, ktorej sa dopustil súd v konaní podľa Občianskeho súdneho poriadku, pričom toto odstránenie nezákonnosti vyžaduje ochrana práv a zákonom chránených záujmov fyzických osôb, právnických osôb alebo štátu. Tento účel mimoriadneho dovolania je v súlade s účelom občianskeho súdneho konania vyjadreného v § 1 O. s. p. Súčasne tento účel sleduje ochranu účastníka pred dôsledkami nespravodlivého procesu, ktorý trpí základnými procesnými pochybeniami a postupmi súdov znamenajúcich až porušenie práva na súdnu ochranu. Tento záver podľa názoru ústavného súdu potvrdzujú dôvody mimoriadneho dovolania ustanovené v § 243f O. s. p. (PL.ÚS 57/99).

Ochrana poskytovaná mimoriadnym dovolaním je prípustná len subsidiárne, t. j. vtedy, ak osoba, ktorá sa domáha podania mimoriadneho dovolania, neúspešne využila všetky zákonom dovolené a efektívne prostriedky na ochranu svojich práv a zákonom chránených záujmov (s výnimkou dovolania - §243f ods. 2 písm. c/ O. s. p.), alebo takéto právne prostriedky nemala k dispozícii tak, ako to je vo veciach správneho súdnictva, kde nie je prípustné (až na výnimku) ani odvolanie, alebo jej bolo zákonnými prekážkami znemožnené využitie týchto právnych prostriedkov nápravy. Z tohto zákonného predpokladu vyplýva významné obmedzenie prípustnosti mimoriadneho dovolania, ktoré zabezpečuje jeho výnimočnosť v súlade s teoretickou podstatou mimoriadneho opravného prostriedku (PL.ÚS 57/99, III.ÚS 35/2014).

Konfrontujúc právne názory v rozhodnutiach senátov ústavného súdu a stanoviska občianskoprávneho kolégia, I. senát ústavného súdu konštatoval, že sú v zásade rozdielne. I. senát ústavného súdu vychádzajúc zo svojej judikatúry, ako aj doterajšej judikatúry Európskeho súdu pre ľudské práva, ktorý opakovane vyslovil, že v dôsledku zrušenia právoplatného a záväzného súdneho rozhodnutia došlo k porušeniu čl. 6 Dohovoru v prípadoch, v ktorých na základe procesného úkonu osoby odlišnej od účastníkov konania, hoci aj na podnet niektorého účastníka konania, došlo k zrušeniu právoplatného a záväzného súdneho rozhodnutia (napr. vo veci Kutepov a Anikeyenko proti Rusku, rozsudok z 25. októbra 2005, č. 68029/01, bod 33, Tripon proti Rumunsku (č. 2), rozsudok z 23. septembra 2008, č.

4828/04, bod 22, Asito proti Moldavsku, rozsudok z 8. novembra 2005, č. 40663/98, bod 47-49) za súčasného zdôraznenia princípu právnej istoty dospel k záveru, že mimoriadne dovolanie ako mimoriadny opravný prostriedok dostupný výlučne generálnemu prokurátorovi je prípustné len vo výnimočných prípadoch, pokiaľ účastník konania neúspešne využil zákonom dovolené právne prostriedky na ochranu svojich práv a právom chránených záujmov, alebo také prostriedky nemal k dispozícii.

Plénum ústavného súdu návrh I. senátu ústavného súdu o zjednotení odchylných právnych názorov, týkajúcich sa prípustnosti mimoriadnych dovolaní podaných generálnym prokurátorom, prerokovalo a uznesením sp. zn. PLz. ÚS 3/2015 z 18. marca 2015 prijalo zjednocujúce stanovisko v tomto znení: “Rešpektujúc princíp právnej istoty, ktorá bola nastolená právoplatným rozhodnutím, zohľadňujúc princíp subsidiarity podľa čl. 127 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky, ako i výnimočnosť mimoriadneho dovolania ako mimoriadneho opravného prostriedku podávaného generálnym prokurátorom Slovenskej republiky, je jeho prípustnosť v civilnom konaní akceptovateľná za podmienky vyčerpania všetkých zákonom dovolených riadnych, ako aj mimoriadnych opravných prostriedkov, ktoré mal účastník konania k dispozícii a ktoré mohol účinne využiť na ochranu svojich práv a oprávnených záujmov.”

Dovolací súd súc viazaný zjednocujúcim stanoviskom pléna ústavného súdu, na preskúmanie prípustnosti mimoriadneho dovolania v predmetnej veci uplatnil ústavne konformný výklad § 243e O. s. p. a konštatoval, že z predložených listinných dokumentov, vyjadrení účastníkov konania, rozhodnutí súdov nižších stupňov nevyplynuli žiadne objektívne prekážky, ktoré by využitie mimoriadneho opravného prostriedku (dovolania) v tejto veci znemožňovali.

V tomto prípade je potrebné rešpektovať zásadu “vigilantibus iura scripta sunt“, ktorá zdôrazňuje vlastné pričinenie účastníkov konania o ochranu svojich práv, keď požaduje, aby svoje procesné oprávnenia uplatňovali včas a s dostatočnou starostlivosťou a predvídavosťou, teda dôsledne sledovali svoje subjektívne práva a robili také kroky, v dôsledku ktorých by nedochádzalo k ich ohrozovaniu a poškodzovaniu.

Najvyšší súd Slovenskej republiky konštatoval, že jedným zo základných princípov právneho štátu je princíp právnej istoty, ktorého zákonným naplnením v rámci civilného konania je inštitút právoplatnosti súdnych rozhodnutí, teda ich záväznosť a zásadná nezameniteľnosť. Snaha presadiť vecnú správnosť a spravodlivosť konečného meritorneho rozhodnutia vynesného v občianskom súdnom konaní bez ohľadu na nezameniteľnosť a záväznosť súdneho rozhodnutia je legitímna v okamihu, keď sa v konaní alebo rozhodnutí vyskytnú také pochybenia, ktoré sú v príkrom rozpore s ústavnými princípmi platiacimi v civilnom procese, pričom tieto pochybenia nie sú riešiteľné inak, než použitím mimoriadneho opravného prostriedku.

Na základe vyššie uvedeného dospel dovolací súd k názoru, že žalovaná v 1. rade nevyužila svoje subjektívne právo podať mimoriadny opravný prostriedok (dovolanie) podľa ust. § 237 ods. 1 O. s. p.

Najvyšší súd Slovenskej republiky konštatujúc, že mimoriadne dovolanie generálneho prokurátora nespĺňa podmienky prípustnosti tohto mimoriadneho opravného prostriedku podľa § 243e ods. 1 O. s. p., keďže ochranu práv a zákonom chránených záujmov žalovanej v 1. rade bolo možné dosiahnuť inými právnymi prostriedkami (podaním dovolania žalovanou v 1. rade), mimoriadne dovolanie generálneho prokurátora v súlade s ust. § 243b ods. 4 v spojení s ust. § 218 ods. 1 písm. c/ O. s. p. odmietol, pretože smeruje proti rozhodnutiu, proti ktorému nie je prípustné.

O trovách dovolacieho konania dovolací súd rozhodol podľa ust. § 243b ods. 5 O. s. p. v spojení s ust. § 224 ods. 1 a § 142 ods. 1 O. s. p. tak, že tieto žalobcovi nepriznal, keďže si trovy dovolacieho konania neuplatnil a ani ich v stanovenej lehote nevyčísľil.

Toto rozhodnutie prijal dovolací senát Najvyššieho súdu Slovenskej republiky pomerom hlasov 5 : 0.

Poučenie:

Proti tomuto uzneseniu nie je prípustný opravný prostriedok.